

ประกาศมหาวิทยาลัยพะเยา

เรื่อง หลักการและนโยบายการบัญชีของมหาวิทยาลัยพะเยา พ.ศ. ๒๕๖๕

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงประกาศมหาวิทยาลัยพะเยา เรื่อง หลักการและนโยบายการบัญชีของมหาวิทยาลัยพะเยา เพื่อให้มหาวิทยาลัยวางและรักษาไว้ซึ่งระบบบัญชีอันถูกต้อง มีสมุดบัญชีลงรายการแยกตามประเภทของสินทรัพย์ หนี้สิน ทุน รายได้ และค่าใช้จ่าย ตามความเป็นจริง ให้เป็นไปตามหลักการและนโยบายการบัญชีสำหรับหน่วยงานภาครัฐ และมาตรฐานการบัญชีภาครัฐ อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๒๑ แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยพะเยา พ.ศ. ๒๕๕๓ ประกอบกับมติคณะกรรมการการเงินและทรัพย์สินของมหาวิทยาลัย ในคราวประชุมครั้งที่ ๕/๒๕๖๕ เมื่อวันที่ ๒๔ สิงหาคม ๒๕๖๕ และมติสภามหาวิทยาลัยพะเยา ในคราวประชุม ครั้งที่ ๖/๒๕๖๕ เมื่อวันที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๖๕ จึงออกประกาศไว้ดังนี้

ข้อ ๑ ประกาศนี้เรียกว่า “ประกาศมหาวิทยาลัยพะเยา เรื่อง หลักการและนโยบายการบัญชีของมหาวิทยาลัยพะเยา พ.ศ. ๒๕๖๕”

ข้อ ๒ ประกาศนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๕ เป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้ยกเลิกประกาศมหาวิทยาลัยพะเยา เรื่อง หลักการและนโยบายการบัญชีของมหาวิทยาลัยพะเยา พ.ศ. ๒๕๖๕ และให้ใช้ประกาศนี้แทน

ข้อ ๔ ให้กำหนดหลักการและนโยบายการบัญชีของมหาวิทยาลัยพะเยา สำหรับการจัดทำรายงานการเงินของมหาวิทยาลัยพะเยา ตามเอกสารแนบท้ายประกาศนี้

ข้อ ๕ ให้อธิการบดีรักษาการตามประกาศนี้ กรณีที่มีปัญหาเกี่ยวกับการบังคับใช้หรือการปฏิบัติตามประกาศนี้ อธิการบดีหรือผู้ที่อธิการบดีมอบหมายมีอำนาจตีความและวินิจฉัยชี้ขาด การตีความและการวินิจฉัยให้ถือเป็นที่สุด

ประกาศ ณ วันที่ ๖ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๕

(ศาสตราจารย์พิเศษอรรถพล ใหญ่สว่าง)
นายกสภามหาวิทยาลัยพะเยา

เอกสารแนบท้าย

ประกาศมหาวิทยาลัยพะเยา เรื่อง หลักการและนโยบายการบัญชีของมหาวิทยาลัยพะเยา พ.ศ. ๒๕๖๙

๑. บทนำ

“มหาวิทยาลัยพะเยา” เป็นสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ ตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยพะเยา พ.ศ. ๒๕๕๓ ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเมื่อวันที่ ๑๖ กรกฎาคม ๒๕๕๓ ในกำกับของกระทรวงอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม แห่งพระราชบัญญัติการอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๒ ซึ่งไม่เป็นส่วนราชการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน กฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ และกฎหมายว่าด้วยการปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม และไม่ใช่วิสาหกิจตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณและกฎหมายอื่น มีวัตถุประสงค์การจัดตั้งเพื่อให้มหาวิทยาลัยเป็นสถานศึกษาทางวิชาการและวิชาชีพชั้นสูงในการให้การศึกษา ส่งเสริมและพัฒนาวิชาการและวิชาชีพชั้นสูง ทำการสอน ทำการวิจัย ให้บริการทางวิชาการแก่สังคม ให้โอกาสทางการศึกษาแก่ประชาชน และทะนุบำรุงศิลปและวัฒนธรรม เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาชุมชน สังคม และประเทศชาติ โดยสภามหาวิทยาลัยพะเยามีอำนาจหน้าที่ ควบคุมดูแลกิจการทั่วไปของมหาวิทยาลัย กำหนดเป้าหมาย วางนโยบาย และแนวทางในการพัฒนาของมหาวิทยาลัย ออกข้อบังคับ ระเบียบ และประกาศต่าง ๆ เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติงาน รวมถึงกำหนดนโยบายและวิธีการเกี่ยวกับการจัดการรายได้ จัดหาแหล่งทุน อนุมัติการตั้งงบประมาณรายรับ และงบประมาณรายจ่ายของมหาวิทยาลัย

ตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยพะเยา พ.ศ. ๒๕๕๓ มาตรา ๔๔ ได้กำหนดให้มหาวิทยาลัยวางและรักษาไว้ซึ่งระบบบัญชีอันถูกต้อง แยกตามสวนงานของมหาวิทยาลัย มีสมุดบัญชีลงรายการแยกตามประเภทของสินทรัพย์ หนี้สิน ทุน รายได้ และค่าใช้จ่าย ตามความเป็นจริง มหาวิทยาลัยพะเยาจึงดำเนินการปรับปรุงประกาศมหาวิทยาลัยพะเยา เรื่อง หลักการและนโยบายการบัญชีของมหาวิทยาลัยพะเยา พ.ศ. ๒๕๖๙ โดยใช้หลักการและนโยบายการบัญชีสำหรับหน่วยงานภาครัฐ และมาตรฐานการบัญชีภาครัฐตามที่กระทรวงการคลังกำหนด

๒. หลักเกณฑ์ในการกำหนดหลักการและนโยบายการบัญชีของมหาวิทยาลัย

หลักการและนโยบายการบัญชีของมหาวิทยาลัยพะเยา พ.ศ. ๒๕๖๙ ได้กำหนดขึ้นตามมาตรฐานการบัญชีภาครัฐและนโยบายการบัญชีภาครัฐ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๔ ที่กระทรวงการคลังประกาศกำหนดขึ้น ซึ่งเป็นไปตามมาตรฐานการบัญชีที่รับรองทั่วไป หากหลักการและนโยบายการบัญชีเรื่องใด ที่ไม่ได้กำหนดไว้ในหลักการและนโยบายการบัญชีของมหาวิทยาลัยฉบับนี้ หรือกำหนดไว้โดยขัดแย้งกับมาตรฐานการบัญชีภาครัฐที่กระทรวงการคลังจะประกาศใช้ภายหลัง ให้ถือปฏิบัติตามมาตรฐานการบัญชีภาครัฐที่ประกาศนั้น เพื่อให้หลักการและนโยบายการบัญชีของมหาวิทยาลัยพะเยาสอดคล้องกับประกาศกระทรวงการคลังที่กำหนด

๓. ขอบเขตการถือปฏิบัติ

๓.๑ ให้ยกเลิกประกาศมหาวิทยาลัยพะเยา เรื่อง หลักการและนโยบายการบัญชีของมหาวิทยาลัยพะเยา พ.ศ. ๒๕๖๕ และใช้ประกาศมหาวิทยาลัยพะเยา เรื่อง หลักการและนโยบายการบัญชีของมหาวิทยาลัยพะเยา พ.ศ. ๒๕๖๙ นี้แทน

๓.๒ หลักการและนโยบายการบัญชีฉบับนี้ ให้ถือปฏิบัติกับรายงานการเงินของมหาวิทยาลัยพะเยา สำหรับรอบระยะเวลาบัญชีที่เริ่มตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๖๙ เป็นต้นไป โดยรายการหรือการดำเนินการที่ได้เกิดขึ้นก่อนประกาศใช้หลักการและนโยบายการบัญชีฉบับนี้ ให้ถือว่าใช้ได้โดยไม่ขัดแย้งกับหลักการและนโยบายการบัญชีฉบับนี้

๓.๓ หลักการและนโยบายการบัญชีของมหาวิทยาลัยพะเยา พ.ศ. ๒๕๖๙ กำหนดให้ใช้กับการจัดทำรายงานการเงินของมหาวิทยาลัย รวมถึงส่วนงานและหน่วยงานของมหาวิทยาลัยที่ถูกกำหนดให้จัดทำบัญชี ซึ่งมหาวิทยาลัยมีหน้าที่ต้องนำผลการดำเนินงานของส่วนงานและหน่วยงานดังกล่าวมาจัดทำรายงานการเงินในภาพรวมของมหาวิทยาลัย

๓.๔ หลักการและนโยบายการบัญชีที่กำหนดนี้ จะมีการทบทวนและปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เหมาะสมกับรูปแบบกิจกรรมการดำเนินงานของมหาวิทยาลัย และเป็นไปตามมาตรฐานและนโยบายการบัญชีภาครัฐ รวมถึงข้อบังคับ ระเบียบ และประกาศที่เกี่ยวข้องของมหาวิทยาลัย

๔. วัตถุประสงค์ของหลักการและนโยบายการบัญชีของมหาวิทยาลัย

หลักการและนโยบายการบัญชีของมหาวิทยาลัยฉบับนี้กำหนดขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์ ดังนี้

๔.๑ เพื่อให้ส่วนงานและหน่วยงานของมหาวิทยาลัยใช้เป็นแนวทางในการกำหนดระบบบัญชีและจัดทำรายงานการเงิน ตามเกณฑ์คงค้างได้อย่างถูกต้องเหมาะสม และเป็นไปตามกรอบมาตรฐานเดียวกันเพื่อประโยชน์ในการจัดทำรายงานการเงินในภาพรวมของมหาวิทยาลัย

๔.๒ เป็นแนวทางให้หน่วยงานตรวจสอบภายในของมหาวิทยาลัยและผู้สอบบัญชีของมหาวิทยาลัย ใช้ในการตรวจสอบรายงานการเงินและกระบวนการในการจัดทำบัญชีของมหาวิทยาลัย ว่าได้จัดทำขึ้นภายใต้หลักการและนโยบายการบัญชีที่ถูกต้องและเหมาะสมกับการดำเนินงานของมหาวิทยาลัยในฐานะหน่วยงานในกำกับของรัฐ

๔.๓ ช่วยให้ผู้ใช้รายงานการเงินสามารถเข้าใจความหมายของข้อมูลที่แสดงในรายงานการเงิน และสามารถนำรายงานการเงินมาวิเคราะห์เพื่อประโยชน์เชิงเศรษฐกิจต่อไป

๕. คำนิยามศัพท์

คำศัพท์ที่ใช้ในหลักการและนโยบายการบัญชีนี้ มีความหมายเฉพาะดังนี้

นโยบายการบัญชี	หมายถึง	หลักการ หลักเกณฑ์ ประเพณีปฏิบัติ กฎและวิธีปฏิบัติ เฉพาะที่มหาวิทยาลัยนำมาใช้ในการจัดทำและนำเสนอรายงานการเงิน
รายงานการเงินรวม	หมายถึง	รายงานการเงินที่ส่วนงานย่อยนำเสนอรวมกับมหาวิทยาลัย เสมือนว่าเป็นหน่วยงานเดียว
ประโยชน์เชิงเศรษฐกิจ	หมายถึง	ศักยภาพในการก่อให้เกิดกระแสเงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดแก่มหาวิทยาลัยทั้งทางตรงและทางอ้อม

มูลค่ายุติธรรม...

มูลค่ายุติธรรม	หมายถึง	จำนวนเงินที่มีการตกลงแลกเปลี่ยนสินทรัพย์หรือชำระหนี้สินในขณะที่ยังทั้งสองฝ่ายมีความรู้และเต็มใจในการแลกเปลี่ยน และสามารถต่อรองราคากันได้อย่างเป็นอิสระ ในลักษณะของผู้ที่ไม่มีความเกี่ยวข้องกัน
มูลค่าที่ตราไว้	หมายถึง	ราคาที่ตราไว้บนเหรียญ ธนบัตร พันธบัตร ตัวเงิน หุ้นกู้ หรือหลักทรัพย์อื่น โดยไม่รวมดอกเบี้ยหรือเงินปันผลสะสม ราคาที่ตราไว้ไม่จำเป็นต้องเท่ากับราคาที่น่าออกขายหรือราคาที่ไถ่คืนในเวลาต่อมา
ราคาทุน	หมายถึง	จำนวนเงินสดหรือรายการเทียบเท่าเงินสดที่จ่าย หรือมูลค่ายุติธรรมของสิ่งตอบแทนอื่นที่ให้เพื่อได้มา ซึ่งสินทรัพย์ ณ เวลาที่ได้มา หรือก่อสร้างสินทรัพย์
รายการเทียบเท่าเงินสด	หมายถึง	เงินลงทุนระยะสั้นที่มีสภาพคล่องสูงซึ่งพร้อมที่จะเปลี่ยนเป็นเงินสดในจำนวนเงินที่เท่ากันหรือใกล้เคียงกับมูลค่าเดิม ซึ่งความแตกต่างในมูลค่าดังกล่าวไม่มีนัยสำคัญ
รายได้	หมายถึง	กระแสไหลเข้าของประโยชน์เชิงเศรษฐกิจหรือศักยภาพในการให้บริการในระหว่างงวดการรายงานซึ่งส่งผลต่อการเพิ่มขึ้นในสินทรัพย์สุทธิ/ส่วนทุน แต่ไม่รวมถึงการเพิ่มขึ้นที่เกี่ยวข้องกับส่วนสมทบจากผู้เป็นเจ้าของ
ค่าใช้จ่าย	หมายถึง	ผลประโยชน์เชิงเศรษฐกิจหรือศักยภาพในการให้บริการที่ลดลงในงวดการรายงาน โดยอยู่ในรูปของกระแสไหลออกหรือการใช้ไปซึ่งสินทรัพย์ต่าง ๆ หรือการก่อหนี้ต่าง ๆ ที่ส่งผลต่อการลดลงในส่วนของสินทรัพย์สุทธิ/ส่วนทุน ทั้งนี้ ไม่รวมรายการที่เกี่ยวข้องกับการจัดสรรให้แก่ผู้เป็นเจ้าของ
วิธีเส้นตรง	หมายถึง	วิธีหนึ่งของการคิดค่าเสื่อมราคาสินทรัพย์ การตัดบัญชีค่าใช้จ่ายล่วงหน้า หรือบัญชีส่วนลด/ส่วนเกินมูลค่าพันธบัตรหรือหุ้นกู้ โดยการหารจำนวนมูลค่าที่ต้องการตัดบัญชี ด้วยอายุการใช้งานโดยประมาณของสินทรัพย์หรือจำนวนงวดที่ต้องการปันส่วน วิธีนี้จะทำให้ได้ค่าใช้จ่ายที่ตัดบัญชีในแต่ละงวดมีจำนวนเท่ากัน
ศักยภาพในการให้บริการ	หมายถึง	ขีดความสามารถของสินทรัพย์ในการส่งผลทั้งทางตรงและทางอ้อม เพื่อช่วยให้การดำเนินงานของมหาวิทยาลัยเป็นไปตามวัตถุประสงค์
สินทรัพย์	หมายถึง	ทรัพยากรที่อยู่ในความควบคุมของมหาวิทยาลัย ซึ่งเป็นผลจากเหตุการณ์ในอดีต และคาดว่าจะทำให้เกิดประโยชน์เชิงเศรษฐกิจในอนาคต หรือศักยภาพในการให้บริการเพิ่มขึ้นแก่มหาวิทยาลัย

สินทรัพย์...

สินทรัพย์ถาวร	หมายถึง	สินทรัพย์อันมีลักษณะคงทน ที่ใช้ในการดำเนินงานและใช้ได้นานกว่าหนึ่งรอบระยะเวลาการดำเนินงานตามปกติ มิได้มีไว้เพื่อขาย
สินทรัพย์ไม่มีตัวตน	หมายถึง	สินทรัพย์ที่ไม่เป็นตัวตนที่สามารถระบุได้และไม่มีรูปธรรม ซึ่งเป็นสินทรัพย์ที่มหาวิทยาลัยถือไว้เพื่อใช้ในการผลิตหรือจำหน่ายสินค้าหรือบริการ เพื่อให้ผู้อื่นเช่าหรือเพื่อวัตถุประสงค์ในการบริหารงาน
ส่วนทุน/สินทรัพย์สุทธิ	หมายถึง	มูลค่าส่วนได้เสียคงเหลือในสินทรัพย์ของมหาวิทยาลัย หลังจากหักหนี้สิน
หนี้สิน	หมายถึง	ภาระผูกพันในปัจจุบันของมหาวิทยาลัยซึ่งเป็นผลจากเหตุการณ์ในอดีต โดยที่การปลดเปลื้องภาระนั้น คาดว่า จะส่งผลต่อการสูญเสียทรัพยากรของมหาวิทยาลัยที่อยู่ในรูปของประโยชน์เชิงเศรษฐกิจในอนาคตหรือศักยภาพในการให้บริการ
หลักทรัพย์หรือเงินลงทุน ในความต้องการของตลาด	หมายถึง	หลักทรัพย์หรือเงินลงทุนอื่นที่มีการซื้อขายในตลาดซื้อขายคล่องจึงทำให้สามารถกำหนดมูลค่ายุติธรรมของหลักทรัพย์หรือเงินลงทุนนั้นได้ในทันที มูลค่ายุติธรรมจะถือว่าสามารถกำหนดได้ในทันที หากราคาขายหรือราคาเสนอซื้อหรือเสนอขายมีการเผยแพร่ที่เป็นปัจจุบันในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยหรือตลาดหลักทรัพย์อื่นที่ทำการเผยแพร่ราคาต่อสาธารณชน
หลักทรัพย์เพื่อค้า	หมายถึง	เงินลงทุนในตราสารหนี้หรือตราสารทุน ในความต้องการของตลาดที่มหาวิทยาลัยถือไว้ โดยมีวัตถุประสงค์หลักที่จะขายในอนาคตอันใกล้ ทำให้มหาวิทยาลัยถือหลักทรัพย์นั้นไว้เป็นระยะเวลาสั้นๆ เพื่อหากำไรจากการเปลี่ยนแปลงราคาของหลักทรัพย์ ดังนั้นหลักทรัพย์เพื่อค้าจึงมีอัตราหมุนเวียนสูง
หลักทรัพย์เพื่อขาย	หมายถึง	เงินลงทุนในตราสารหนี้หรือตราสารทุน ในความต้องการของตลาดซึ่งไม่ถือเป็นหลักทรัพย์เพื่อค้า โดยตราสารหนี้ไม่เป็นตราสารหนี้ที่จะถือจนครบกำหนด และตราสารทุนไม่เป็นเงินลงทุนในบริษัทย่อยหรือบริษัทร่วม หลักทรัพย์เพื่อขายสามารถแยกเป็นเงินลงทุนระยะสั้น หรือเงินลงทุนระยะยาว

เกณฑ์คงค้าง	หมายถึง	หลักเกณฑ์ทางบัญชีที่ใช้ในการรับรู้รายการและเหตุการณ์เมื่อเกิดขึ้น มิใช่รับรู้เมื่อมีการรับหรือจ่ายเงินสดหรือรายการเทียบเท่าเงินสด ซึ่งทำให้รายการและเหตุการณ์ต่าง ๆ ได้รับการบันทึกบัญชีและแสดงในรายงานการเงินภายในงวดที่เกี่ยวข้องกับการเกิดรายการและเหตุการณ์นั้น
บุคลากร	หมายถึง	ผู้บริหาร ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้มีความรู้ความสามารถพิเศษ พนักงานมหาวิทยาลัย พนักงานราชการ และลูกจ้างชั่วคราวของมหาวิทยาลัย

๖. หลักเกณฑ์การจัดทำรายงานการเงิน

รายงานการเงินที่มหาวิทยาลัยจัดทำขึ้น เพื่อให้มหาวิทยาลัยมีสมุดบัญชีลงรายการแยกตามประเภทของสินทรัพย์ หนี้สิน ทุน รายได้ และค่าใช้จ่าย ตามความเป็นจริง ให้เป็นไปตามหลักการและนโยบายการบัญชีสำหรับหน่วยงานภาครัฐ และมาตรฐานการบัญชีภาครัฐ อันจะเป็นประโยชน์ต่อผู้ใช้รายงานการเงินในการประเมินและตัดสินใจเชิงเศรษฐกิจ ตลอดจนสามารถตอบสนองความต้องการข้อมูลร่วมของผู้ใช้รายงานการเงินทุกประเภทได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๖.๑ รายงานการเงิน

ตามมาตรา ๔๕ แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยพะเยา พ.ศ. ๒๕๕๓ กำหนดให้มหาวิทยาลัยพะเยามีหน้าที่จัดทำรายงานการเงินและบัญชีรายรับรายจ่าย เพื่อเสนอต่อผู้สอบบัญชีของมหาวิทยาลัย ประกอบกับมาตรา ๔๘ แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยพะเยา พ.ศ. ๒๕๕๓ และมาตรา ๗๑ แห่งพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑ กำหนดให้ผู้สอบบัญชีจัดทำผลการสอบบัญชีและการเงินเสนอต่อสภามหาวิทยาลัย เพื่อให้สภามหาวิทยาลัยเสนอต่อรัฐมนตรีและเผยแพร่ในรายงานประจำปีของมหาวิทยาลัยต่อไป ซึ่งรายงานการเงิน ประกอบด้วยรายการ ดังต่อไปนี้

- (๑) งบแสดงฐานะทางการเงิน
- (๒) งบแสดงผลการดำเนินงานทางการเงิน
- (๓) งบแสดงการเปลี่ยนแปลงสินทรัพย์สุทธิ/ส่วนทุน
- (๔) งบกระแสเงินสด
- (๕) รายงานเปรียบเทียบงบประมาณที่ได้รับอนุมัติจัดสรรและจำนวนเงินที่ใช้จริง
- (๖) หมายเหตุประกอบงบการเงิน

๖.๒ หลักเกณฑ์ทางบัญชี

รายงานการเงินของมหาวิทยาลัยจัดทำขึ้นตามเกณฑ์คงค้าง โดยรวมสินทรัพย์ หนี้สิน ทุน รายได้ และค่าใช้จ่าย ของทุกส่วนของมหาวิทยาลัย โดยประกอบด้วยส่วนงาน ดังนี้

- (๑) สำนักงานสภามหาวิทยาลัย
- (๒) ส่วนงานบริหารมหาวิทยาลัย
- (๓) ส่วนงานวิชาการ
- (๔) ส่วนงานอื่น ๆ

สำหรับหน่วยงานย่อยซึ่งกำหนดให้มีการจัดทำบัญชีเฉพาะหน่วยงาน และมีหน้าที่ต้องจัดทำรายงานการเงินจากแหล่งรายได้แยกจากมหาวิทยาลัย เมื่อสิ้นปีงบประมาณ มหาวิทยาลัยจะดำเนินการนำรายงานการเงินของหน่วยงานย่อยดังกล่าวมาจัดทำเป็นรายงานการเงินในภาพรวมของมหาวิทยาลัย

๖.๓ ระบบสารสนเทศทางบัญชี

การบันทึกบัญชีเงินอุดหนุนทั่วไปที่ได้รับจัดสรรจากงบประมาณแผ่นดิน และเงินรายได้จากการดำเนินงานของมหาวิทยาลัย บันทึกด้วยระบบ Enterprise Resource Planning (ERP) โดยใช้โปรแกรม Microsoft Dynamics AX Version ๒๐๐๙

๖.๔ รอบระยะเวลาบัญชี

รายงานการเงินของมหาวิทยาลัยจัดทำขึ้นสำหรับรอบระยะเวลาบัญชีหนึ่งปี โดยมีรอบระยะเวลาบัญชีตามปีงบประมาณ เริ่มตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ถึงวันที่ ๓๐ กันยายนของปีถัดไป และใช้ปี พ.ศ. ถัดไปเป็นชื่อเรียกปีบัญชี ซึ่งการแสดงรายงานการเงินนั้นจะแสดงเปรียบเทียบระหว่างปีปัจจุบันกับปีก่อน

๗. นโยบายการบัญชีสำหรับสินทรัพย์แต่ละประเภท

๗.๑ เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด คือ เงินสดในมือ เงินฝากธนาคารประเภทออมทรัพย์ กระแสรายวัน และฝากประจำไม่เกิน ๓ เดือนนับจากวันที่ได้มาโดยต้องไม่มีภาระผูกพัน เช็ก ดราฟต์ และ ฌานัตติ

มหาวิทยาลัยจะรับรู้รายการเงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดตามมูลค่าที่ตราไว้

๗.๒ ลูกหนี้เงินยืม คือ ลูกหนี้ภายในมหาวิทยาลัย กรณีมหาวิทยาลัยให้บุคลากรยืมเงินไปใช้จ่ายในการปฏิบัติงาน

มหาวิทยาลัยจะรับรู้ลูกหนี้เงินยืมตามจำนวนเงินในสัญญายืมเงินโดยไม่ต้องตั้งบัญชีค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ

๗.๓ ลูกหนี้การค้าและบริการ คือ ลูกหนี้ซึ่งเกิดจากการขายสินค้าและบริการอันเป็นส่วนหนึ่งของการดำเนินงานสำหรับหน่วยงานที่มีระเบียบ ประกาศ กำหนดไว้เป็นอย่างอื่น

มหาวิทยาลัยจะรับรู้ลูกหนี้จากการขายสินค้าและบริการตามมูลค่าสุทธิที่จะได้รับ โดยตั้งบัญชีค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญสำหรับลูกหนี้ส่วนที่คาดว่าจะไม่สามารถเรียกเก็บได้ โดยจะแสดงรายการลูกหนี้การค้าและบริการด้วยมูลค่าสุทธิตามบัญชีในงบแสดงฐานะการเงิน

๗.๔ เงินให้กู้ คือ เงินที่ให้บุคลากรของมหาวิทยาลัยกู้ยืมในรูปของสวัสดิการ หรือให้บุคคลอื่นกู้ยืมเพื่อประโยชน์การดำเนินการ โดยมีวัตถุประสงค์ให้การศึกษา ส่งเสริม และพัฒนาวิชาการและวิชาชีพชั้นสูง ทำการสอน ทำการวิจัย ให้บริการทางวิชาการแก่สังคม ให้โอกาสทางการศึกษาแก่ประชาชน และทำนุบำรุง ศิลปะและวัฒนธรรม เพื่อประโยชน์ต่อการพัฒนาชุมชน โดยมีหลักประกันด้วยบุคคลหรือทรัพย์สิน (พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยพะเยา พ.ศ.๒๕๕๓ มาตรา ๑๓(๕) โดยมีสัญญาการกู้ยืมเป็นหลักฐาน อาจมีการ คิดดอกเบี้ยหรือไม่ก็ได้ แบ่งเป็นเงินให้กู้ระยะสั้น และเงินให้กู้ระยะยาวที่มีกำหนดการชำระคืนเกิน ๑ ปี โดย ต้องเป็นไปตามมติคณะกรรมการการเงินและทรัพย์สินของมหาวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยจะรับรู้เงินให้กู้เมื่อได้จ่ายเงินให้กู้แก่ผู้กู้แล้ว และตั้งบัญชีค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญสำหรับ เงินให้กู้ในส่วนที่คาดว่าจะไม่สามารถเรียกเก็บเงินได้

๗.๕ ค่าเผื่อหนี้...

๗.๕ ค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญ มหาวิทยาลัยจะประมาณการโดยคำนวณจากยอดลูกหนี้ซึ่งค้างชำระติดต่อกัน ๓ งวด ในอัตราร้อยละ ๕ ของยอดค้างชำระ หากค้างชำระเกินกว่า ๓ งวด จะทบทวนเพิ่มอัตราร้อยละของการประมาณหนี้สงสัยจะสูญ หากมีหลักฐานปรากฏว่าอาจเรียกเก็บเงินไม่ได้ จะตั้งค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญในอัตราร้อยละ ๑๐๐ ของยอดค้างชำระ โดยจะเปิดเผยจำนวนค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญเป็นรายการหักจากลูกหนี้การค้าและบริการไว้ในหมายเหตุประกอบงบการเงิน ทั้งนี้ เกณฑ์การประมาณการค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญดังกล่าวข้างต้น ให้ถือปฏิบัติกับบัญชีลูกหนี้การค้าและบริการ รวมถึงบัญชีเงินให้กู้ โดยเปิดเผยจำนวนค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญ เป็นรายการหักจากบัญชีที่เกี่ยวข้องแสดงไว้ในหมายเหตุประกอบงบการเงิน

๗.๖ ลูกหนี้ค่ารักษาพยาบาล หมายถึง จำนวนเงินที่มหาวิทยาลัยมีสิทธิได้รับชำระจากบุคคลภายนอกหรือหน่วยงานอื่นอันเกิดจากการให้บริการรักษาพยาบาลผู้ป่วยตามจำนวนเงินที่เรียกเก็บจากผู้ป่วย โดยการรับรู้ลูกหนี้กรณีผู้ป่วยนอกให้รับรู้เมื่อให้บริการแก่ผู้ป่วยแล้ว กรณีผู้ป่วยในรับรู้ ณ วันจำหน่ายผู้ป่วย ด้วยมูลค่าสุทธิจากค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญและค่าเผื่อน้ำหนักสัมพัทธ์ (Relative Weight : RW)

๗.๗ ค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญสำหรับลูกหนี้ค่ารักษาพยาบาล จะใช้การประมาณการผลขาดทุนที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากลูกหนี้แต่ละราย โดยคำนึงถึงประสบการณ์ในการชำระหนี้ประกอบกับอายุของลูกหนี้และสถานะเศรษฐกิจที่เป็นอยู่ในขณะนั้น และเป็นไปตามหลักเกณฑ์การประมาณการค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญของหน่วยบริการสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข

๗.๘ รายได้ค้างรับ คือ รายได้อื่นของมหาวิทยาลัย ซึ่งเกิดรายได้ขึ้นแล้วแต่ยังไม่ได้รับชำระเงิน เช่น รายได้จากการจัดการศึกษาค้างรับ รายได้ดอกเบียค้างรับ รายได้ค่าเช่าค้างรับ เป็นต้น

มหาวิทยาลัยจะรับรู้รายได้ค้างรับตามมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับ

๗.๙ สินค้าคงเหลือ คือ สินค้าที่ซื้อมาและถือไว้เพื่อขายหรือบริการหรือแจกจ่ายตามลักษณะการดำเนินงานของมหาวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยจะรับรู้สินค้าคงเหลือตามราคาทุนโดยวิธีถัวเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักหรือมูลค่าสุทธิที่จะได้รับแล้วแต่ราคาใดจะต่ำกว่า

๗.๑๐ วัสดุคงเหลือ คือ สินทรัพย์ที่มหาวิทยาลัยมีไว้เพื่อใช้ในการดำเนินงานตามปกติ โดยทั่วไปมีมูลค่าไม่สูง มีลักษณะที่ใช้แล้วสิ้นเปลืองหมดไปและไม่คงทนถาวร ดังนั้น สินทรัพย์ที่มีไว้เพื่อใช้ในการดำเนินงานตามปกติ เช่น วัสดุสำนักงาน วัสดุการเรียนการสอน วัสดุวิทยาศาสตร์ เป็นต้น ถือเป็นวัสดุคงเหลือ

มหาวิทยาลัยจะรับรู้วัสดุคงเหลือตามราคาทุนโดยวิธีถัวเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก สำหรับวัสดุที่มีลักษณะคงทน หากมีมูลค่าที่เป็นสาระสำคัญสามารถใช้ประโยชน์ได้เกินกว่า ๑ ปี และสอดคล้องกับหลักเกณฑ์การรับรู้รายการสินทรัพย์ จะถือเป็นอาคารและอุปกรณ์ มหาวิทยาลัยจะรับรู้วัสดุคงเหลือเป็นค่าใช้จ่ายเมื่อหน่วยงานมีการเบิกนำไปใช้ในการดำเนินงานของมหาวิทยาลัย และเมื่อสำรวจแล้วพบว่าการแตกหรือชำรุดจะตัดบัญชีวัสดุคงเหลือดังกล่าวเป็นค่าใช้จ่าย โดยให้ดำเนินการจำหน่ายตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

๗.๑๑ ยาและเวชภัณฑ์ที่มีใช้ยา คือ สินทรัพย์ที่มีไว้เพื่อใช้ในการให้บริการรักษาพยาบาลและ/หรือจำหน่ายให้แก่ผู้ป่วยที่มาใช้บริการรักษาพยาบาลที่โรงพยาบาลมหาวิทยาลัยพะเยา คณะแพทยศาสตร์ และโรงพยาบาลทันตกรรม คณะทันตแพทยศาสตร์

มหาวิทยาลัยจะรับรู้ยาและเวชภัณฑ์ที่มีใช้ยาตามวิธีราคาทุนโดยวิธีถัวเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักหรือมูลค่าสุทธิที่จะได้รับแล้วแต่ราคาใดจะต่ำกว่า ซึ่งมูลค่าสุทธิที่จะได้รับเป็นการประมาณการราคาที่จะขายได้จากการดำเนินการตามปกติหักด้วยค่าใช้จ่ายที่จำเป็นในการจำหน่ายออกไป

๗.๑๒ ค่าใช้จ่าย...

๗.๑๒ ค่าใช้จ่ายจ่ายล่วงหน้า คือ ค่าใช้จ่ายที่มหาวิทยาลัยจ่ายเพื่อซื้อสินทรัพย์หรือบริการไปแล้ว และจะได้รับประโยชน์ตอบแทนในอนาคตซึ่งคาดว่าจะใช้หมดไปในระยะสั้น

มหาวิทยาลัยจะรับรู้ค่าใช้จ่ายล่วงหน้าตามมูลค่าของสินทรัพย์หรือบริการที่คาดว่าจะได้รับ

๗.๑๓ สินทรัพย์อื่น คือ สินทรัพย์ประเภทอื่น ๆ เช่น เงินมัดจำ เงินประกัน เป็นต้น

มหาวิทยาลัยจะรับรู้สินทรัพย์อื่น เมื่อสินทรัพย์เข้าเกณฑ์การรับรู้สินทรัพย์ตามมาตรฐานการบัญชีภาครัฐและนโยบายการบัญชีภาครัฐ

๗.๑๔ เงินลงทุนระยะสั้นและระยะยาว คือ สินทรัพย์ที่มหาวิทยาลัยมีไว้เพื่อเพิ่มความมั่งคั่งให้กับมหาวิทยาลัย ไม่ว่าจะอยู่ในรูปของส่วนแบ่งที่จะได้รับ ราคาที่เพิ่มขึ้นหรือประโยชน์อย่างอื่นที่มหาวิทยาลัยจะได้รับ ได้แก่

(๑) การลงทุนในเงินฝากธนาคารประเภทเงินฝากประจำ ที่มีการกำหนดระยะเวลาชำระคืนเงินลงทุนและผลตอบแทนเกิน ๓ เดือน

(๒) เงินลงทุนในตราสารทุน

(๓) เงินลงทุนในตราสารหนี้

(๔) เงินลงทุนในหน่วยลงทุนของกองทุนรวม (Mutual Fund) หรือกองทุนส่วนบุคคล (Private Fund)

มหาวิทยาลัยมีหลักเกณฑ์ในการวัดมูลค่า และการแสดงรายการเงินลงทุน ดังนี้

๗.๑๔.๑ เงินฝากธนาคารประเภทจ่ายคืนเมื่อสิ้นระยะเวลา (เงินฝากประจำ) ซึ่งกำหนดระยะเวลาชำระคืนเงินลงทุนและผลตอบแทนเกินกว่า ๓ เดือน จัดเป็นเงินลงทุนประเภทหนึ่ง วัดมูลค่าด้วยราคาทุน หากมีกำหนดชำระคืนภายใน ๑ ปีนับจากวันสิ้นสุดรอบระยะเวลารายงาน จัดประเภทเป็นเงินลงทุนระยะสั้น และแสดงเป็นสินทรัพย์หมุนเวียนในงบแสดงฐานะการเงิน แต่หากมีกำหนดชำระคืนเกินกว่า ๑ ปี จะจัดประเภทเป็นเงินลงทุนระยะยาว และแสดงเป็นสินทรัพย์ไม่หมุนเวียนในงบแสดงฐานะการเงิน

๗.๑๔.๒ เงินลงทุนในตราสารทุน ประกอบด้วย

(ก) เงินลงทุนในหน่วยงานที่ถูกควบคุม การวัดมูลค่าเริ่มแรกใช้วิธีราคาทุน และวัดมูลค่าภายหลังโดยใช้วิธีราคาทุนหักค่าเผื่อการด้อยค่า แสดงรายการเป็นเงินลงทุนระยะยาวด้วยราคาทุนหักค่าเผื่อการด้อยค่า

(ข) เงินลงทุนในหน่วยงานร่วม การวัดมูลค่าเมื่อเริ่มแรกใช้วิธีราคาทุนและวัดมูลค่าภายหลังโดยใช้วิธีราคาทุนหักค่าเผื่อการด้อยค่า แสดงรายการเป็นเงินลงทุนระยะยาวด้วยราคาทุนหักค่าเผื่อการด้อยค่า

(ค) เงินลงทุนทั่วไป การวัดมูลค่าเมื่อเริ่มแรกใช้วิธีราคาทุน และวัดมูลค่าภายหลังโดยใช้วิธีราคาทุนหักค่าเผื่อการด้อยค่า แสดงรายการเป็นเงินลงทุนระยะสั้นหรือเงินลงทุนระยะยาวด้วยราคาทุนหักค่าเผื่อการด้อยค่า

(ง) ตราสารทุนที่ถือเป็นหลักทรัพย์เพื่อค้า การวัดมูลค่าเริ่มแรกใช้วิธีราคาทุน และการวัดมูลค่าภายหลังโดยใช้มูลค่ายุติธรรม ณ วันสิ้นรอบระยะเวลารายงาน ผลต่างจากการวัดมูลค่าตามมูลค่ายุติธรรมแสดงอยู่ในงบแสดงผลการดำเนินงานทางการเงิน ตราสารทุนที่ถือเป็นหลักทรัพย์เพื่อค้าแสดงรายการเป็นเงินลงทุนระยะสั้นด้วยมูลค่ายุติธรรม

(จ) ตราสารทุน...

(จ) ตราสารทุนที่ถือเป็นหลักทรัพย์เพื่อขาย การวัดมูลค่าเริ่มแรกใช้วิธีราคาทุน และการวัดมูลค่าภายหลังโดยใช้มูลค่ายุติธรรม ณ วันสิ้นรอบระยะเวลารายงานหักค่าเพื่อการด้อยค่า ผลต่างจากการวัดมูลค่าตามมูลค่ายุติธรรมแสดงอยู่ในงบแสดงฐานะการเงินภายใต้ส่วนทุน ตราสารทุนที่ถือเป็นหลักทรัพย์เพื่อขายแสดงรายการเป็นเงินลงทุนระยะสั้นหรือเงินลงทุนระยะยาวด้วยมูลค่ายุติธรรมหักค่าเพื่อการด้อยค่า

๗.๑๔.๓ เงินลงทุนในตราสารหนี้ ประกอบด้วย

(ก) ตราสารหนี้ที่จะถือจนครบกำหนด การวัดมูลค่าเริ่มแรกใช้วิธีราคาทุน และวัดมูลค่าภายหลังโดยใช้วิธีราคาทุนตัดจำหน่ายหักค่าเพื่อการด้อยค่า ณ วันสิ้นรอบระยะเวลารายงานแสดงรายการเป็นเงินลงทุนระยะสั้นหรือเงินลงทุนระยะยาวด้วยราคาทุนหักค่าเพื่อการด้อยค่า

(ข) ตราสารหนี้ที่ถือเป็นหลักทรัพย์เพื่อค้า การวัดมูลค่าเริ่มแรกใช้วิธีราคาทุน และวัดมูลค่าภายหลังโดยใช้มูลค่ายุติธรรม ณ วันสิ้นรอบระยะเวลารายงาน ผลต่างจากการวัดมูลค่าตามมูลค่ายุติธรรมแสดงอยู่ในงบแสดงผลการดำเนินงานทางการเงิน ตราสารหนี้ที่ถือเป็นหลักทรัพย์เพื่อค้าแสดงรายการเป็นเงินลงทุนระยะสั้นด้วยมูลค่ายุติธรรม

(ค) ตราสารหนี้ที่ถือเป็นหลักทรัพย์เพื่อขาย การวัดมูลค่าเริ่มแรกใช้วิธีราคาทุน และวัดมูลค่าภายหลังโดยใช้มูลค่ายุติธรรม ณ วันสิ้นรอบระยะเวลารายงานหักค่าเพื่อการด้อยค่า ผลต่างจากการวัดมูลค่าตามมูลค่ายุติธรรมแสดงอยู่ในงบแสดงฐานะการเงินภายใต้ส่วนทุน ตราสารหนี้ที่ถือเป็นหลักทรัพย์เพื่อขาย แสดงรายการเป็นเงินลงทุนระยะสั้นหรือเงินลงทุนระยะยาวด้วยมูลค่ายุติธรรมหักค่าเพื่อการด้อยค่า

๗.๑๔.๔ เงินลงทุนในหน่วยลงทุนของกองทุนรวมหรือกองทุนส่วนบุคคล การจัดประเภทของเงินลงทุนในกองทุนรวมหรือกองทุนส่วนบุคคลปฏิบัติเช่นเดียวกับเงินลงทุนในตราสารทุนและเงินลงทุนในตราสารหนี้ โดยแสดงรายการเงินลงทุนในหน่วยลงทุนของกองทุนรวมหรือกองทุนส่วนบุคคล เป็นเงินลงทุนระยะสั้นหรือเงินลงทุนระยะยาวด้วยมูลค่ายุติธรรม

๗.๑๕ ที่ดิน คือ อสังหาริมทรัพย์ที่มหาวิทยาลัยมีไว้เพื่อใช้ประโยชน์ในการดำเนินงาน

มหาวิทยาลัยจะรับรู้มูลค่าที่ดินตามราคาทุนเฉพาะที่ดินที่มหาวิทยาลัยมีกรรมสิทธิ์สำหรับที่ราชพัสดุที่มหาวิทยาลัยครอบครองและใช้ประโยชน์นั้น ให้แสดงข้อมูลเพิ่มเติมไว้ในหมายเหตุประกอบงบการเงิน

๗.๑๖ อาคาร และอุปกรณ์ แสดงเป็นสินทรัพย์ไม่หมุนเวียนตามราคาทุนหรือมูลค่ายุติธรรมต่อหน่วยหรือต่อชุด ณ วันที่ซื้อหรือได้มาหรือวันที่กรรมการตรวจรับ โดยรวมค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นเพื่อให้สินทรัพย์นั้นอยู่ในสภาพที่พร้อมใช้งานได้หรือก่อสร้างแล้วเสร็จ ดังนี้

๗.๑๖.๑ สินทรัพย์ที่ได้มาก่อนปี ๒๕๔๖ ที่มีราคาทุนต่อหน่วยหรือต่อชุด มูลค่าตั้งแต่ ๓๐,๐๐๐ บาทขึ้นไป มหาวิทยาลัยจะรับรู้เป็นสินทรัพย์ตามราคาทุนหรือมูลค่ายุติธรรม โดยบันทึกรายละเอียดของสินทรัพย์ในทะเบียนคุม และคำนวณค่าเสื่อมราคาประจำเดือน หากสินทรัพย์นั้นมีมูลค่าต่ำกว่า ๓๐,๐๐๐ บาท ไม่นำมาบันทึกบัญชีเป็นสินทรัพย์ แต่บันทึกไว้ในทะเบียนคุมสินทรัพย์

๗.๑๖.๒ สินทรัพย์ที่ได้มาตั้งแต่ปี ๒๕๔๖-๒๕๖๒ ที่มีลักษณะเป็นครุภัณฑ์คงทนถาวร และมีอายุการใช้งานอย่างมีประสิทธิภาพเกิน ๑ ปี และมีราคาทุนต่อหน่วยหรือต่อชุด มูลค่าตั้งแต่ ๕,๐๐๐ บาทขึ้นไป มหาวิทยาลัยจะรับรู้เป็นสินทรัพย์ตามราคาทุนหรือมูลค่ายุติธรรม โดยบันทึกรายละเอียดของ

สินทรัพย์ใน...

สินทรัพย์ในทะเบียนคุม และคำนวณค่าเสื่อมราคาประจำเดือน หากสินทรัพย์นั้นมีมูลค่าต่ำกว่า ๕,๐๐๐ บาท ให้รับรู้เป็นค่าใช้จ่ายใน “บัญชีค่าครุภัณฑ์มูลค่าต่ำกว่าเกณฑ์” และบันทึกรายละเอียดของสินทรัพย์ในทะเบียนคุม โดยไม่คำนวณค่าเสื่อมราคาประจำเดือน

๗.๑๖.๓ สินทรัพย์ที่ได้มาตั้งแต่ปี ๒๕๖๓ เป็นต้นมา ที่มีลักษณะเป็นครุภัณฑ์ คงทนถาวร และมีอายุการใช้งานอย่างมีประสิทธิภาพเกิน ๑ ปี และมีราคาทุนต่อหน่วยหรือต่อชุด มูลค่าตั้งแต่ ๑๐,๐๐๐ บาทขึ้นไป มหาวิทยาลัยจะรับรู้เป็นสินทรัพย์ตามราคาทุนหรือมูลค่ายุติธรรม โดยบันทึกรายละเอียดของสินทรัพย์ในทะเบียนคุม และคำนวณค่าเสื่อมราคาประจำเดือน หากสินทรัพย์นั้นมีมูลค่าต่ำกว่า ๑๐,๐๐๐ บาท ให้รับรู้เป็นค่าใช้จ่ายใน “บัญชีค่าครุภัณฑ์มูลค่าต่ำกว่าเกณฑ์” และบันทึกรายละเอียดของสินทรัพย์ในทะเบียนคุม โดยไม่คำนวณค่าเสื่อมราคาประจำเดือน

๗.๑๖.๔ สินทรัพย์ที่ได้จากการรับบริจาคตั้งแต่ปี ๒๕๔๖-๒๕๖๒ ที่มีราคาทุนหรือมูลค่ายุติธรรมต่อหน่วยหรือต่อชุด มูลค่าตั้งแต่ ๕,๐๐๐ บาทขึ้นไป มหาวิทยาลัยจะรับรู้เป็นสินทรัพย์จากการรับบริจาคตามราคาทุนหรือมูลค่ายุติธรรม โดยบันทึกรายละเอียดของสินทรัพย์ในทะเบียนคุมและคำนวณค่าเสื่อมราคาประจำเดือน หากสินทรัพย์นั้นมีมูลค่าต่ำกว่า ๕,๐๐๐ บาท ให้รับรู้เป็นค่าใช้จ่ายใน “บัญชีค่าครุภัณฑ์มูลค่าต่ำกว่าเกณฑ์จากการรับบริจาค” และบันทึกรายละเอียดของสินทรัพย์ในทะเบียนคุม โดยไม่คำนวณค่าเสื่อมราคาประจำเดือน

๗.๑๖.๕ สินทรัพย์ที่ได้จากการรับบริจาคในปี ๒๕๖๓ ที่มีราคาทุนหรือมูลค่ายุติธรรมต่อหน่วยหรือต่อชุด ตั้งแต่ ๑๐,๐๐๐ บาทขึ้นไป มหาวิทยาลัยจะรับรู้เป็นสินทรัพย์จากการรับบริจาคตามราคาทุนหรือมูลค่ายุติธรรม โดยบันทึกรายละเอียดของสินทรัพย์ในทะเบียนคุม และคำนวณค่าเสื่อมราคาประจำเดือน หากสินทรัพย์นั้นมีมูลค่าต่ำกว่า ๑๐,๐๐๐ บาท ให้รับรู้เป็นค่าใช้จ่ายใน “บัญชีค่าครุภัณฑ์มูลค่าต่ำกว่าเกณฑ์จากการรับบริจาค” และบันทึกรายละเอียดของสินทรัพย์ในทะเบียนคุม โดยไม่คำนวณค่าเสื่อมราคาประจำเดือน

๗.๑๖.๖ สินทรัพย์ที่ได้จากการรับบริจาค ตั้งแต่ปี ๒๕๖๔ เป็นต้นมา ที่มีราคาทุนหรือมูลค่ายุติธรรม ณ วันที่ได้มา ต่อหน่วยหรือต่อชุด ตั้งแต่ ๑๐,๐๐๐ บาทขึ้นไป ซึ่งเป็นสินทรัพย์ที่ได้มาจากรายการที่ไม่แลกเปลี่ยนตามค่านิยมในมาตรฐานการบัญชีภาครัฐ เรื่อง รายได้จากรายการไม่แลกเปลี่ยน เมื่อมหาวิทยาลัยรับรู้การเพิ่มขึ้นของสินทรัพย์จากการรับบริจาคที่เป็นผลมาจากรายการไม่แลกเปลี่ยน จะรับรู้เป็นรายได้ โดยบันทึกรายละเอียดของสินทรัพย์ในทะเบียนคุม และคำนวณค่าเสื่อมราคาประจำเดือน หากสินทรัพย์นั้นมีมูลค่าต่ำกว่า ๑๐,๐๐๐ บาท ให้รับรู้เป็นค่าใช้จ่ายใน “บัญชีค่าครุภัณฑ์มูลค่าต่ำกว่าเกณฑ์จากการรับบริจาค” และบันทึกรายละเอียดของสินทรัพย์ในทะเบียนคุม โดยไม่คำนวณค่าเสื่อมราคาประจำเดือน

๗.๑๖.๗ ค่าเสื่อมราคาอาคารและอุปกรณ์ คำนวณโดยวิธีเส้นตรง ตามอายุสินทรัพย์ที่เป็นประโยชน์ต่อมหาวิทยาลัย และสอดคล้องกับประกาศของกระทรวงการคลัง ดังนี้

<u>ประเภทสินทรัพย์</u>	<u>อายุการใช้งาน(ปี)</u>
(๑) อาคารถาวร	๒๕
(๒) อาคารชั่วคราวโรงเรือน	๑๕
(๓) สิ่งก่อสร้าง	
ใช้คอนกรีตเสริมเหล็กหรือโครงสร้างเหล็กเป็นส่วนประกอบหลัก	๑๕
ใช้ไม้หรือวัสดุอื่นๆ เป็นส่วนประกอบหลัก	๑๐
	(๔) เครื่องกำเนิด...

(๔) เครื่องกำเนิดไฟฟ้า	๑๕
(๕) ครุภัณฑ์สำนักงาน	๑๐
(๖) ครุภัณฑ์ยานพาหนะและขนส่ง	๘
(๗) ครุภัณฑ์ไฟฟ้าและวิทยุ	๘
(๘) ครุภัณฑ์โฆษณาและเผยแพร่	๘
(๙) ครุภัณฑ์การเกษตร	
เครื่องมือและอุปกรณ์	๔
เครื่องจักรกล	๕
(๑๐) ครุภัณฑ์โรงงาน	
เครื่องมือและอุปกรณ์	๔
เครื่องจักรกล	๕
(๑๑) ครุภัณฑ์ก่อสร้าง	
เครื่องมือและอุปกรณ์	๔
เครื่องจักรกล	๕
(๑๒) ครุภัณฑ์สำรวจ	๑๐
(๑๓) ครุภัณฑ์วิทยาศาสตร์และการแพทย์	๕
(๑๔) ครุภัณฑ์คอมพิวเตอร์	๔
(๑๕) ครุภัณฑ์การศึกษา	๔
(๑๖) ครุภัณฑ์งานบ้านงานครัว	๔
(๑๗) ครุภัณฑ์กีฬา/กายภาพ	๔
(๑๘) ครุภัณฑ์ดนตรี/นาฏศิลป์	๔
(๑๙) ครุภัณฑ์อาวุธ	๑๐
(๒๐) ครุภัณฑ์สนาม	๔
(๒๑) ส่วนปรับปรุงที่ดิน	
ถนนคอนกรีต	๑๐
ถนนลาดยาง	๕
สะพานคอนกรีตเสริมเหล็ก	๒๐
เขื่อนดิน	๒๐
เขื่อนปูน	๕๐
อ่างเก็บน้ำ	๓๐
ส่วนปรับปรุงที่ดินอื่น ๆ	๑๐
(๒๒) ส่วนควบอาคารหรือระบบสาธารณูปโภคต่าง ๆ	
ระบบไฟฟ้าแรงสูง	๒๐
ระบบไฟฟ้าถนน	๑๐
ระบบประปาและไฟฟ้า	๑๐
ระบบเครือข่ายการสื่อสาร	๑๐

ระบบสุขาภิบาล	๑๐
ระบบบำบัดน้ำเสีย	๑๐
ระบบปรับอากาศ	๑๐
ระบบสุขาภิบาล	๑๐
ระบบอื่น ๆ	๑๐
(๒๓) ทรัพย์สินอื่น	๔

๗.๑๖.๘ สินทรัพย์ถาวรที่หมดอายุการใช้งานแล้วและยังสามารถใช้งานได้ยังมีประสิทธิภาพต่อไป และไม่สามารถจัดหาสินทรัพย์ทดแทนได้ให้คงบันทึกไว้ในทะเบียนคุมสินทรัพย์ และบันทึกข้อมูลสินทรัพย์ดังกล่าวไว้ในระบบบัญชี โดยตีราคาต่อหน่วยหรือต่อชุดรายการละ ๑ บาท

กรณีสินทรัพย์ถาวรที่หมดอายุการใช้งานแล้วและไม่สามารถใช้งานได้ยังมีประสิทธิภาพต่อไป ให้ดำเนินการจำหน่ายตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

๗.๑๖.๙ รายการที่เกิดขึ้นภายหลังการรับรู้รายการที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์

(ก) รายการที่เกิดจากการซ่อมแซม บำรุงรักษา ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ที่เกิดขึ้นเพื่อให้คงสภาพหรือสามารถใช้งานได้ตามปกติ มหาวิทยาลัยจะรับรู้เป็นค่าใช้จ่ายใน “บัญชีค่าซ่อมแซมและบำรุงรักษา”

(ข) รายการที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลง กรณีที่มหาวิทยาลัยอาจจำเป็นต้องเปลี่ยนแทนส่วนประกอบของรายการที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์บางรายการ ตามระยะเวลาที่กำหนด มหาวิทยาลัยจะรับรู้รายการในการเปลี่ยนแทนส่วนประกอบดังกล่าวเป็นส่วนหนึ่งของมูลค่าตามบัญชีของรายการที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้อง เมื่อรายการนั้นเกิดขึ้นและเป็นไปตามเกณฑ์การรับรู้รายการ

(ค) รายการจากการปรับปรุง แก้ไข หรือดำเนินการใด ๆ ที่ทำให้รายการที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ มีคุณภาพหรือประสิทธิภาพดีขึ้นกว่าเดิม หรืออายุการให้ประโยชน์นานขึ้นกว่าเดิม โดยลักษณะทั่วไปของที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ ยังคงอยู่เช่นเดิม จะรับรู้รายการดังกล่าวเป็นสินทรัพย์ในบัญชี “ส่วนปรับปรุงรอตัดบัญชี” และคิดค่าเสื่อมราคาประจำเดือน โดยวิธีเส้นตรงตามอายุการใช้งานของสินทรัพย์

(ง) รายการที่เกิดจากการตรวจสอบสภาพครั้งใหญ่ มหาวิทยาลัยอาจจำเป็นต้องจัดให้มีการตรวจสอบครั้งใหญ่ตามระยะเวลาที่กำหนด เพื่อค้นหาสิ่งผิดปกติที่อาจเกิดขึ้น โดยไม่ว่าจะมีการเปลี่ยนแทนชิ้นส่วนใดหรือไม่ เพื่อให้รายการที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ อยู่ในสภาพที่สามารถใช้งานได้อย่างต่อเนื่อง มหาวิทยาลัยจะรับรู้รายการจากการตรวจสอบสภาพครั้งใหญ่เป็นส่วนหนึ่งของมูลค่าตามบัญชีของรายการที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้อง เมื่อรายการนั้นเกิดขึ้นและเป็นไปตามเกณฑ์การรับรู้รายการ

(ฉ) รายการที่เกิดจากการปรับปรุงหรือต่อเติม ที่มีลักษณะทำให้รายการที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ เดิมนั้นได้รับการขยายหรือเพิ่มเติมไปจากเดิม โดยมีผลกระทบต่อโครงสร้างหลักของสิ่งก่อสร้างหรือผลกระทบต่อความปลอดภัยหรือมีความจำเป็นต้องมีการควบคุมดูแลการปฏิบัติงานตลอดระยะการดำเนินการ ซึ่งการต่อเติมนี้ทำให้มหาวิทยาลัยได้ประโยชน์เชิงเศรษฐกิจในอนาคตหรือศักยภาพในการให้บริการเพิ่มขึ้น มหาวิทยาลัยจะรับรู้รายการดังกล่าวเป็นสินทรัพย์ในบัญชี “ส่วนปรับปรุงรอตัดบัญชี” และคิดค่าเสื่อมราคาประจำเดือนโดยวิธีเส้นตรงตามอายุการใช้งานของสินทรัพย์

การปรับปรุง...

การปรับปรุง ดัดแปลง ต่อเติม หากรับรู้เป็น “ส่วนปรับปรุงรอตัดบัญชี” ให้คำนวณค่าตัดจำหน่ายโดยวิธีเส้นตรง ตามอายุสินทรัพย์ที่เป็นประโยชน์ต่อมหาวิทยาลัย ดังนี้

มูลค่า	อายุการใช้งาน(ปี)
(๑) มูลค่าไม่เกิน ๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท	๓
(๒) มูลค่าตั้งแต่ ๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท แต่ไม่ถึง ๕๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท	๕
(๓) มูลค่าตั้งแต่ ๕๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท ขึ้นไป	๑๐

๗.๑๖.๑๐ สินทรัพย์ที่มีลักษณะเป็นกลุ่ม หมายถึง ระบบหรือชุดของสินทรัพย์ ที่ประกอบด้วยสินทรัพย์มากกว่าหนึ่งรายการที่ต้องใช้ งานร่วมกันและจัดหาพร้อมกันในคราวเดียวหรือในเวลาใกล้เคียงกัน เช่น ระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ ระบบเสียง เป็นต้น สินทรัพย์แต่ละรายการในกลุ่มอาจมีมูลค่าต่ำกว่าเกณฑ์มูลค่าขั้นต่ำที่กำหนดไว้ แต่หากมูลค่าของสินทรัพย์ทั้งกลุ่มโดยรวมแล้วมีมูลค่าสูงกว่าเกณฑ์มูลค่าขั้นต่ำ ให้นำสินทรัพย์เหล่านั้นมารวมกันและรับรู้เป็นกลุ่มสินทรัพย์

๗.๑๗ อสังหาริมทรัพย์เพื่อการลงทุน คือ ที่ดิน หรืออาคาร หรือส่วนของอาคาร หรือทั้งที่ดินและอาคาร ที่มหาวิทยาลัยครอบครองเพื่อหาประโยชน์จากรายได้ค่าเช่าหรือจากการเพิ่มขึ้นของมูลค่าของสินทรัพย์หรือทั้งสองอย่าง ทั้งนี้ไม่ได้มีไว้เพื่อใช้ในการดำเนินงานของมหาวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยจะรับรู้มูลค่าเมื่อเริ่มแรกของอสังหาริมทรัพย์เพื่อการลงทุนด้วยราคาทุน โดยรวมต้นทุนในการทำรายการอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องในการจัดหาอสังหาริมทรัพย์นั้น สำหรับอสังหาริมทรัพย์เพื่อการลงทุนที่ได้มาจากรายการที่ไม่มีการแลกเปลี่ยน เช่น ได้รับจากการบริจาค ราคาทุนจะวัดมูลค่าด้วยมูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์ ณ วันที่ได้รับอสังหาริมทรัพย์นั้นมา มหาวิทยาลัยจะรับรู้อสังหาริมทรัพย์เพื่อการลงทุนเป็นสินทรัพย์ในงบแสดงฐานะการเงินด้วยราคาทุน โดยบันทึกรายละเอียดของสินทรัพย์ในทะเบียนคุม และคำนวณค่าเสื่อมราคาประจำเดือน

๗.๑๘ สินทรัพย์ไม่มีตัวตน คือ สินทรัพย์ที่ไม่เป็นตัวเงินที่สามารถระบุได้และไม่มีลักษณะทางกายภาพ เช่น ลิขสิทธิ์ โปรแกรมคอมพิวเตอร์ ซอฟต์แวร์ สิทธิการใช้ สิทธิบัตร เป็นต้น

มหาวิทยาลัยจะรับรู้สินทรัพย์ไม่มีตัวตนตามราคาทุนที่เกิดขึ้นจากการจัดหาสินทรัพย์ไม่มีตัวตนนั้น รวมถึงค่าใช้จ่ายในการทำให้สินทรัพย์นั้นอยู่ในสภาพพร้อมที่จะใช้งานได้ ให้รับรู้เฉพาะรายการที่มีมูลค่าตั้งแต่ ๑๐,๐๐๐ บาทขึ้นไป กรณีสินทรัพย์ไม่มีตัวตนมีมูลค่าต่ำกว่า ๑๐,๐๐๐ บาท และมีอายุการให้ประโยชน์นั้นเกินกว่า ๑ ปี ให้รับรู้เป็นค่าใช้จ่ายใน “บัญชีสินทรัพย์มูลค่าต่ำกว่าเกณฑ์” การบันทึกค่าตัดจำหน่ายสินทรัพย์ไม่มีตัวตนใช้วิธีเส้นตรงตามอายุการใช้งานที่เป็นประโยชน์ต่อมหาวิทยาลัย กำหนดให้อยู่ระหว่าง ๒ ถึง ๒๐ ปี โดยแสดงรายการสินทรัพย์ไม่มีตัวตนในงบแสดงฐานะการเงินด้วยราคาทุนหักค่าตัดจำหน่ายสะสม ทั้งนี้ หน่วยงานผู้ใช้งานสินทรัพย์ไม่มีตัวตนนั้น ๆ ต้องเป็นผู้ประเมินในการกำหนดอายุการใช้ประโยชน์ โดยคำนึงถึงปัจจัยอย่างใดอย่างหนึ่งตามลำดับ ดังนี้

(๑) ประโยชน์ที่หน่วยงานคาดว่าจะได้รับจากการใช้สินทรัพย์ไม่มีตัวตนตามวัตถุประสงค์ของโครงการ

(๒) วงจรการใช้งานของสินทรัพย์ไม่มีตัวตน และข้อมูลสาธารณะเกี่ยวกับประมาณการอายุการใช้ประโยชน์ของสินทรัพย์ที่คล้ายคลึงกันที่นำมาใช้ในลักษณะเดียวกัน

(๓) ความล้าสมัยด้านเทคนิค ความล้าสมัยเนื่องจากวิทยาการสมัยใหม่ หรือความล้าสมัยที่เกิดจากปัจจัยอื่น

(๔) ระดับค่า...

(๔) ระดับค่าใช้จ่ายในการบำรุงรักษาสินทรัพย์ไม่มีตัวตน เพื่อดำรงไว้ซึ่งประโยชน์เชิงเศรษฐกิจในอนาคตที่คาดว่าจะได้รับจากสินทรัพย์นั้น

(๕) อายุการใช้ประโยชน์ของสินทรัพย์ไม่มีตัวตนอาจถูกจำกัดโดยอายุการใช้งานของสินทรัพย์อื่นที่ต้องใช้ร่วมกัน

(๖) ข้อจำกัดทางกฎหมาย หรือข้อจำกัดอื่นในการใช้สินทรัพย์

๗.๑๙ สินทรัพย์ตามสัญญาเช่าการเงิน คือ สินทรัพย์ตามสัญญาเช่าที่ทำให้เกิดการโอนความเสี่ยงและผลตอบแทนทั้งหมดหรือเกือบทั้งหมดที่ผู้เป็นเจ้าของพึงได้รับจากสินทรัพย์ให้แก่มหาวิทยาลัย ไม่ว่าในที่สุดการโอนกรรมสิทธิ์จะเกิดขึ้นหรือไม่

มหาวิทยาลัยจะจัดประเภทสัญญาเช่าเป็นสัญญาเช่าทางการเงิน หากสัญญานั้นทำให้เกิดสถานการณ์อย่างน้อยหนึ่งสถานการณ์ ตามมาตรฐานการบัญชีภาครัฐ เรื่องสัญญาเช่า และจะรับรู้สัญญาเช่าการเงินเป็นสินทรัพย์และหนี้สินในงบแสดงฐานะการเงินของมหาวิทยาลัยด้วยจำนวนเงินเท่ากับมูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์ที่เช่าหรือมูลค่าปัจจุบันของจำนวนเงินขั้นต่ำที่ต้องจ่ายแล้วแต่จำนวนใดจะต่ำกว่าซึ่งพิจารณา ณ วันที่เริ่มต้นของสัญญาเช่า

หากสินทรัพย์นั้นเกิดจากสัญญาเช่าดำเนินงาน โดยสัญญานั้นไม่ได้โอนความเสี่ยงหรือผลตอบแทนทั้งหมดหรือเกือบทั้งหมดที่ผู้เป็นเจ้าของพึงได้รับจากสินทรัพย์ให้แก่มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยจะรับรู้จำนวนเงินที่จ่ายตามสัญญาเช่าดำเนินงานเป็นค่าใช้จ่ายตามวิธีเส้นตรงตลอดอายุสัญญาเช่า นอกจากนี้จะมีเกณฑ์อื่นที่เป็นระบบซึ่งสะท้อนถึงระยะเวลาที่มหาวิทยาลัยได้รับประโยชน์ได้ดีกว่า

๗.๒๐ สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนอื่น คือ สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนประเภทอื่น ๆ นอกเหนือจากที่กล่าวข้างต้น เช่น เงินประกันการเช่าอาคารที่มีอายุสัญญาเช่าเกิน ๑ ปี เป็นต้น

มหาวิทยาลัยจะรับรู้สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนอื่นตามราคาทุน

๘. นโยบายการบัญชีสำหรับหนี้สินแต่ละประเภท

๘.๑ เจ้าหนี้ คือ ภาระผูกพันที่มหาวิทยาลัยมีต่อบุคคลภายนอก เช่น เจ้าหนี้จากการซื้อสินค้าและบริการ เป็นต้น

มหาวิทยาลัยจะรับรู้เจ้าหนี้เมื่อได้รับของหรือบริการจากผู้ขายแล้วซึ่งหมายถึงเมื่อคณะกรรมการตรวจรับได้ตรวจรับของหรือตรวจรับงานแล้วแต่ยังมิได้ชำระเงิน รวมทั้งต้องสามารถกำหนดมูลค่าสินค้าหรือบริการที่จะต้องชำระนั้นได้อย่างน่าเชื่อถือ

๘.๒ ค่าใช้จ่ายค้างจ่าย คือ จำนวนเงินค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นแล้วในรอบระยะเวลาบัญชีปัจจุบันแต่ยังไม่ได้มีการจ่ายเงิน การจ่ายเงินจะกระทำในรอบระยะเวลาบัญชีถัดไป เช่น เงินเดือนหรือค่าจ้างค้างจ่าย ค่าสาธารณูปโภคค้างจ่าย ดอกเบี้ยค้างจ่าย ค่าสอบบัญชีค้างจ่าย

มหาวิทยาลัยจะรับรู้ค่าใช้จ่ายค้างจ่ายเมื่อเกิดค่าใช้จ่าย

๘.๓ รายได้รับล่วงหน้า คือ จำนวนเงินที่มหาวิทยาลัยได้รับล่วงหน้าเป็นค่าสินทรัพย์หรือบริการ โดยที่มหาวิทยาลัยยังไม่ได้ส่งมอบสินทรัพย์หรือบริการให้ในขณะนั้น แต่จะส่งมอบให้ในอนาคต

มหาวิทยาลัยจะรับรู้รายได้รับล่วงหน้าเมื่อได้รับเงิน และจะรับรู้เป็นรายได้เมื่อได้ส่งมอบสินค้าหรือให้บริการดังกล่าวแล้ว เช่น รายได้จากการจัดการศึกษา รับล่วงหน้า รายได้ค่าเช่ารับล่วงหน้า เป็นต้น

๘.๔ เงินรับฝากและเงินประกัน คือ เงินที่มหาวิทยาลัยได้รับไว้หรือส่วนงานได้รับหรือฝากมหาวิทยาลัยไว้ โดยมีเงื่อนไขที่จะต้องจ่ายคืนในอนาคต หรือมีข้อผูกพันที่จะต้องจ่ายต่อไปให้กับบุคคลที่สาม โดยไม่มีการรับเงินหรือสิ่งของตอบแทน ซึ่งไม่ใช่งานตามภารกิจหลักของมหาวิทยาลัย เช่น เงินรับฝากนอกงบประมาณที่ได้รับได้ตามข้อกำหนด เงินประกันสัญญา เงินประกันของ เงินมัดจำ เป็นต้น

มหาวิทยาลัยจะรับรู้บัญชีเงินรับฝากและเงินประกันเป็นหนี้สินเมื่อได้รับเงิน

๘.๕ เงินกู้ คือ เงินที่มหาวิทยาลัยกู้ยืมจากแหล่งเงินผู้ให้กู้ เพื่อใช้ในการดำเนินงานของมหาวิทยาลัย โดยมีการทำสัญญา และกำหนดระยะเวลาที่จะชำระเงินกู้อย่างแน่นอน

มหาวิทยาลัยจะรับรู้เงินกู้ เมื่อได้รับเงินหรือเมื่อได้รับแจ้งจากแหล่งเงินผู้ให้กู้ และแสดงรายการเงินกู้เป็นหนี้สินไม่หมุนเวียนในงบแสดงฐานะการเงิน สำหรับเงินกู้ที่ถึงกำหนดชำระคืนภายใน ๑ ปี จะแสดงเป็นหนี้สินหมุนเวียน

๘.๖ ประมาณการหนี้สิน คือ หนี้สินที่มีความไม่แน่นอนเกี่ยวกับจังหวะเวลาหรือจำนวนที่ต้องจ่ายชำระ แต่เป็นภาระผูกพันในปัจจุบันซึ่งมีความเป็นไปได้ค่อนข้างแน่ว่ามหาวิทยาลัยจะต้องจ่ายชำระภาระผูกพันนั้นในอนาคต และสามารถประมาณมูลค่าภาระผูกพันนั้นได้อย่างน่าเชื่อถือ เช่น หนี้สินค่าชดเชยความเสียหาย หนี้สินสำหรับผลประโยชน์ของพนักงานหลังเกษียณอายุ เป็นต้น

มหาวิทยาลัยจะรับรู้ประมาณการหนี้สินด้วยจำนวนประมาณการที่ดีที่สุดของรายการจ่ายที่จะต้องจ่ายชำระภาระผูกพันในปัจจุบัน ณ วันที่จัดทำรายงานในงบแสดงฐานะการเงินเพื่อชำระภาระผูกพัน นั้น

๘.๗ หนี้สินที่อาจเกิดขึ้นและภาระผูกพันตามสัญญาหรือข้อผูกมัดที่เป็นนัยสำคัญ คือ ภาระผูกพันที่อาจเกิดขึ้นจากเหตุการณ์ในอดีตและขึ้นอยู่กับเหตุการณ์ในอนาคตที่มหาวิทยาลัยไม่สามารถควบคุมได้

มหาวิทยาลัยไม่ต้องรับรู้หนี้สินที่อาจเกิดขึ้นและภาระผูกพันตามสัญญาหรือข้อผูกมัดที่เป็นนัยสำคัญเป็นหนี้สินเนื่องจากยังมีความไม่แน่นอนเกี่ยวกับชำระภาระผูกพันนั้นหรือยังไม่สามารถระบุจำนวนได้อย่างน่าเชื่อถือเพียงพอ ให้เปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับหนี้สินที่อาจเกิดขึ้นและภาระผูกพันตามสัญญาหรือข้อผูกมัดดังกล่าวไว้ในหมายเหตุประกอบงบการเงิน

๘.๘ รายได้รอการรับรู้ คือ สินทรัพย์ที่มหาวิทยาลัยอาจได้รับเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานของมหาวิทยาลัยให้บรรลุวัตถุประสงค์ หรือได้รับเงินบริจาคโดยมีผู้มอบให้หน่วยงานไว้ใช้ในการดำเนินงานโดยมีการระบุวัตถุประสงค์การใช้งานของสินทรัพย์ดังกล่าว ตามคำนิยามในมาตรฐานการบัญชีภาครัฐ เรื่อง รายได้จากรายการแลกเปลี่ยน

หากมหาวิทยาลัยได้รับเงินช่วยเหลือหรือบริจาคไม่ว่าจะเป็นเงินสดหรือได้รับเป็นสินทรัพย์ แต่มหาวิทยาลัยยังไม่อาจรับรู้เป็นรายได้จากเงินช่วยเหลือหรือเงินบริจาค มหาวิทยาลัยจะตั้งพักรายได้ในบัญชีรายได้รอการรับรู้ซึ่งเป็นบัญชีหนี้สิน แล้วจึงทยอยตัดบัญชีเป็นรายได้ตามเกณฑ์ที่เป็นระบบและสมเหตุสมผลตลอดระยะเวลาที่จำเป็น เพื่อจับคู่รายได้กับค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องและแสดงรายการรายได้รอการรับรู้เป็นหนี้สินหมุนเวียนหรือหนี้สินไม่หมุนเวียนแล้วแต่กรณีในงบแสดงฐานะการเงิน

๘.๙ หนี้สินอื่น คือ หนี้สินประเภทอื่น ๆ นอกเหนือจากที่กล่าวข้างต้น เช่น ภาษีรอนำส่งเจ้าหนี้บุคลากรของมหาวิทยาลัย เป็นต้น

มหาวิทยาลัยจะรับรู้เป็นหนี้สินอื่น เมื่อเป็นไปตามหลักเกณฑ์การรับรู้รายการตามหลักการนโยบายการบัญชีภาครัฐ และจะแสดงเป็นหนี้สินหมุนเวียนหรือหนี้สินไม่หมุนเวียนแล้วแต่กรณี ในงบแสดงฐานะการเงิน

๙. นโยบายการบัญชีสำหรับส่วนทุนแต่ละประเภท

๙.๑ ทุน คือ ทุนเมื่อเริ่มตั้งหน่วยงาน โดยมหาวิทยาลัยได้สำรวจสินทรัพย์และหนี้สิน ณ วันที่ได้รับการยกฐานะเป็นมหาวิทยาลัยพะเยา

มหาวิทยาลัยจะรับรู้ด้วยมูลค่าสินทรัพย์สุทธิ เพื่อตั้งยอดบัญชีด้วยจำนวนผลต่างระหว่างสินทรัพย์และหนี้สินในบัญชีทุน

๙.๒ รายได้สูง(ต่ำ)กว่าค่าใช้จ่ายสะสม คือ ผลการดำเนินงานทางการเงินของมหาวิทยาลัยที่สะสมมาในแต่ละรอบระยะเวลาบัญชีของมหาวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยจะแสดงรายได้สูง(ต่ำ)กว่าค่าใช้จ่ายสะสมในส่วนของสินทรัพย์สุทธิ/ส่วนทุนในงบแสดงฐานะการเงิน โดยนำมาบันทึกเพิ่มหรือลดสินทรัพย์สุทธิ/ส่วนทุน ณ วันที่จัดทำรายงาน

๙.๓ กำไรขาดทุนที่ยังไม่เกิดขึ้นของเงินลงทุน เกิดจากกรณีที่มหาวิทยาลัยถือเงินลงทุนในตราสารทุนและเงินลงทุนในตราสารหนี้ ประเภทหลักทรัพย์เพื่อขาย ซึ่งรับรู้มูลค่าเริ่มแรกด้วยราคาทุนและการวัดมูลค่าภายหลังทุกสิ้นงวดต้องวัดด้วยมูลค่ายุติธรรมหักค่าเผื่อการด้อยค่า ผลต่างระหว่างราคาทุนกับราคายุติธรรมที่เกิดขึ้น

มหาวิทยาลัยจะรับรู้กำไรหรือขาดทุนที่ยังไม่เกิดขึ้นของเงินลงทุนแสดงอยู่ในงบแสดงฐานะทางการเงินภายใต้ส่วนของทุน และจะรับรู้กำไรหรือขาดทุนที่เกิดขึ้นของเงินลงทุนแสดงในงบแสดงผลการดำเนินงานทางการเงินเมื่อมีการจำหน่ายเงินลงทุนนั้น

๑๐. นโยบายการบัญชีสำหรับรายได้แต่ละประเภท

๑๐.๑ รายได้เงินอุดหนุนจากรัฐบาล คือ เงินงบประมาณประเภทต่าง ๆ ที่มหาวิทยาลัยได้รับการสนับสนุนจากรัฐบาล ได้แก่ งบบุคลากร งบลงทุน งบดำเนินงาน งบเงินอุดหนุน และงบกลาง

มหาวิทยาลัยจะรับรู้รายได้เงินอุดหนุนจากรัฐบาลเป็นรายได้ในงวดบัญชีที่ได้รับเงิน ในกรณีที่มหาวิทยาลัยได้รับงบประมาณในลักษณะไม่มีตัวเงินผ่านมือที่มหาวิทยาลัย แต่เป็นการเบิกหักหลักส่งหรือเป็นการจ่ายตรงจากรัฐบาลให้กับผู้มีสิทธิรับเงินของมหาวิทยาลัย ให้รับรู้รายได้จากเงินงบประมาณเมื่อได้รับหลักฐานแจ้งการจ่ายเงินให้ผู้มีสิทธิรับเงินแล้ว

๑๐.๒ รายได้จากการจัดการศึกษา คือ รายได้ค่าลงทะเบียน ค่าบำรุง ค่าปรับ เงินอุดหนุนการศึกษา และค่าบริการต่าง ๆ อันเกิดจากการจัดการศึกษา

มหาวิทยาลัยจะรับรู้เป็นรายได้เมื่อได้รับเงินตามกิจกรรมที่เกิดขึ้นจริงของภาคการศึกษาตามเกณฑ์คงค้าง

๑๐.๓ เงินที่ได้จากการให้บริการวิชาการและเงินอุดหนุนโครงการวิจัยจากแหล่งทุนภายนอก มหาวิทยาลัยจะบันทึกไว้เป็นบัญชีเงินรับฝากและจะรับรู้เป็นรายได้จากการให้บริการวิชาการและรายได้เงินอุดหนุนโครงการวิจัยจากแหล่งทุนภายนอก ตามรายงานการจ่ายที่เกิดขึ้นจริงหรือตามสัดส่วนของการบริการที่ได้ทำเสร็จไปแล้ว

๑๐.๔ รายได้...

๑๐.๔ รายได้จากการรับบริจาคและรายได้จากเงินช่วยเหลือ

๑๐.๔.๑ กรณีได้รับเป็นเงินที่มีข้อจำกัดหรือวัตถุประสงค์ในการใช้ เช่น เพื่อเป็นทุนการศึกษานิสิต ให้รับรู้เป็นรายได้ตามสัดส่วนค่าใช้จ่ายเพื่อการนั้นเกิดขึ้น โดยเงินรับบริจาคที่ยังไม่สามารถรับรู้เป็นรายได้ให้บันทึกเป็นหนี้สินใน “บัญชีรายได้รอการรับรู้-เงินบริจาค” และให้แสดงรายได้จากการรับบริจาคไว้ในงบแสดงผลการดำเนินงานทางการเงิน

๑๐.๔.๒ กรณีได้รับเป็นเงินที่ไม่ได้ระบุวัตถุประสงค์ของการใช้ จะรับรู้เป็นรายได้เมื่อได้รับเงินทั้งจำนวน

๑๐.๕ รายได้จากการขายสินค้าและบริการ คือ รายได้ที่ได้รับจากการขายสินค้าและบริการสำหรับหน่วยงานที่มีระเบียบ ประกาศ กำหนดไว้เป็นอย่างอื่น ให้ปฏิบัติตามระเบียบ ประกาศว่าด้วยหลักการนั้น

มหาวิทยาลัยจะรับรู้รายได้จากการขายสินค้าเมื่อหน่วยงานส่งมอบสินค้าให้กับผู้ซื้อแล้ว และจะรับรู้รายได้จากการให้บริการตามสัดส่วนของระยะเวลาที่ให้บริการหรือเมื่อได้รับเงิน

๑๐.๖ รายได้จากการบริหารสินทรัพย์ คือ รายได้ หรือผลประโยชน์ที่ได้จากการให้ใช้สินทรัพย์ของมหาวิทยาลัย เช่น รายได้จากการให้เช่าพื้นที่ เป็นต้น

มหาวิทยาลัยจะรับรู้รายได้จากการบริหารสินทรัพย์เป็นรายได้ตามเกณฑ์ที่เป็นระบบ และสมเหตุสมผลตลอดระยะเวลาของสัญญา โดยคำนึงถึงรูปแบบของสัญญาระหว่างกัน

๑๐.๗ รายได้จากการรักษาพยาบาล หมายถึง รายได้ที่มหาวิทยาลัยได้รับจากการให้บริการรักษาพยาบาล เช่น รายได้ค่ารักษาพยาบาล ค่ายา ค่าตรวจ ค่าวิเคราะห์โรค ค่าห้องพัก ค่าบริการโรงพยาบาล ค่าหัตถการ เป็นต้น

มหาวิทยาลัยจะรับรู้รายได้จากการรักษาพยาบาลกรณีผู้ป่วยนอกเมื่อหน่วยงานได้ให้บริการแก่ผู้ป่วย และกรณีผู้ป่วยในจะบันทึกการรับรู้ ณ วันจำหน่ายผู้ป่วย ตามจำนวนเงินที่เรียกเก็บจากผู้ป่วย

๑๐.๘ รายได้ดอกเบี้ยรับ จะรับรู้รายได้ตามเกณฑ์สัดส่วนของเวลา โดยคำนึงถึงอัตราผลตอบแทนที่แท้จริงของสินทรัพย์

๑๐.๙ กำไรขาดทุนจากการตัดจำหน่ายอาคารและอุปกรณ์ คือ ผลต่างระหว่างสิ่งตอบแทนสุทธิที่ได้รับจากการตัดจำหน่ายสินทรัพย์กับมูลค่าตามบัญชีของสินทรัพย์นั้น

มหาวิทยาลัยจะรับรู้กำไรขาดทุนจากการตัดจำหน่ายอาคารและอุปกรณ์ เมื่อมหาวิทยาลัยตัดรายการสินทรัพย์นั้นออกจากบัญชี ตามหลักเกณฑ์หรือวิธีการที่มหาวิทยาลัยกำหนด

๑๐.๑๐ กำไรขาดทุนจากการจำหน่ายเงินลงทุน มหาวิทยาลัยจะบันทึกผลต่างระหว่างผลตอบแทนที่ได้รับสุทธิกับราคาตามบัญชีของเงินลงทุนเป็นรายได้หรือค่าใช้จ่ายทันทีที่เกิดขึ้น และบันทึกกลับรายการที่เกี่ยวข้องกับเงินลงทุนที่จำหน่ายด้วย เช่น กำไรขาดทุนที่ยังไม่เกิดขึ้นของเงินลงทุน ทั้งนี้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่มหาวิทยาลัยกำหนด

๑๐.๑๑ กำไรขาดทุนจากอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ มหาวิทยาลัยจะบันทึกการเปลี่ยนแปลงมูลค่าของเงินตราต่างประเทศเป็นกำไรขาดทุนจากการอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ เมื่อมีการชำระเงินของรายการที่เป็นตัวเงิน หรือเมื่อมีการจัดทำรายงานการเงิน

๑๑. นโยบายการบัญชีสำหรับค่าใช้จ่ายแต่ละประเภท

๑๑.๑ ค่าใช้จ่ายของมหาวิทยาลัย คือ ค่าใช้จ่ายที่ใช้ในการดำเนินงานของมหาวิทยาลัย เช่น ค่าใช้จ่ายบุคลากร ค่าใช้จ่ายในการฝึกอบรมและการปฏิบัติงาน ค่าตอบแทน วัสดุ ค่าสาธารณูปโภค เป็นต้น

มหาวิทยาลัยจะรับรู้ค่าใช้จ่ายเมื่อเกิดค่าใช้จ่ายนั้นตามเกณฑ์คงค้าง

๑๑.๒ หนี้สงสัยจะสูญและหนี้สูญ

๑๑.๒.๑ หนี้สงสัยจะสูญ มหาวิทยาลัยจะรับรู้เป็นค่าใช้จ่ายคู่กับค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญในรอบระยะเวลาบัญชีนั้น โดยจะประมาณการจำนวนหนี้สงสัยจะสูญเป็นร้อยละของยอดลูกหนี้ จากกลุ่มของอายุลูกหนี้ที่ค้างชำระและจากหลักฐานอื่นที่แสดงให้เห็นว่าอาจเรียกเก็บเงินไม่ได้ ไม่ว่าลูกหนี้ที่เกิดขึ้นจากการขายสินค้าและบริการหรือเงินให้กู้

๑๑.๒.๒ หนี้สูญ มหาวิทยาลัยจะตัดจำหน่ายหนี้สูญเมื่อได้ติดตามทวงถามตามกระบวนการที่มหาวิทยาลัยกำหนดแล้ว และได้รับการอนุมัติให้ตัดจำหน่ายจากคณะกรรมการการเงินและทรัพย์สินของมหาวิทยาลัยแล้ว โดยจะบันทึกบัญชีหนี้สูญและลดจำนวนลูกหนี้พร้อมกับลดจำนวนค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญและหนี้สงสัยจะสูญด้วยจำนวนเดียวกัน

๑๑.๓ ขาดทุนจากการตีราคาสินค้าลดลง มหาวิทยาลัยจะรับรู้รายการขาดทุน เมื่อมูลค่าสุทธิที่จะได้รับของสินค้าคงเหลือลดลงต่ำกว่าราคาทุนของสินค้าคงเหลือเนื่องจากความเสียหาย ล้าสมัย หรือราคาขายลดลง โดยจะบันทึกการขาดทุนจากการตีราคาสินค้าลดลงคู่กับการลดยอดสินค้าคงเหลือ

๑๑.๔ ค่าเสื่อมราคา มหาวิทยาลัยจะคำนวณค่าเสื่อมราคาโดยวิธีเส้นตรง การกำหนดอายุการใช้งานและอัตราค่าเสื่อมราคาให้เป็นตามข้อ ๗.๑๖.๗ และให้คิดค่าเสื่อมราคาเป็นรายเดือน

๑๑.๕ ค่าวัสดุสิ้นเปลือง คือ มูลค่าวัสดุสิ้นเปลืองของมหาวิทยาลัยที่ถูกเบิกออกไปใช้ในระหว่างปี มหาวิทยาลัยจะรับรู้ค่าวัสดุสิ้นเปลืองตามราคาทุนโดยใช้วิธีถัวเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก สำหรับวัสดุที่มีลักษณะคงสภาพให้จัดเป็นครุภัณฑ์ตามประเภท และบันทึกตามราคาทุน

๑๑.๖ ค่าตัดจำหน่าย คือ การตัดจำหน่ายสินทรัพย์ที่ไม่มีตัวตนอย่างมีระบบตลอดอายุการใช้ประโยชน์ของสินทรัพย์ไม่มีตัวตนนั้น

มหาวิทยาลัยจะคำนวณค่าตัดจำหน่ายสินทรัพย์ไม่มีตัวตนโดยใช้วิธีเส้นตรงตามเกณฑ์อายุการใช้ประโยชน์ที่หน่วยงานเป็นผู้กำหนด นับจากวันที่สินทรัพย์นั้นสามารถให้ประโยชน์ได้ ตามข้อ ๗.๑๘

๑๑.๗ ดอกเบี้ยจ่าย มหาวิทยาลัยจะรับรู้ดอกเบี้ยจ่ายเมื่อเกิดค่าใช้จ่ายตามเกณฑ์สัดส่วนของเวลา

๑๑.๘ ส่วนต่างค่ารักษาพยาบาลที่เรียกเก็บไม่ได้ คือ จำนวนเงินที่ต่ำกว่าจำนวนการเรียกเก็บค่ารักษาพยาบาลจากลูกหนี้ค่ารักษาพยาบาลสิทธิต่าง ๆ มหาวิทยาลัยจะรับรู้เป็นค่าใช้จ่ายเมื่อได้รับหนังสือแจ้งการโอนเงินจากหน่วยงานตามสิทธิ

๑๑.๙ ค่าใช้จ่ายอื่น คือ ค่าใช้จ่ายประเภทอื่นๆ นอกเหนือจากที่กล่าวข้างต้น

มหาวิทยาลัยจะรับรู้ค่าใช้จ่ายอื่นเมื่อเกิดค่าใช้จ่ายอื่นนั้น ตามเกณฑ์คงค้าง